

Bemærkninger til lovforslaget

1. Formål

Formålet med lovforslaget er at frigøre kunsten for statslig styring, idet forslagsstillerne mener, at kunsten trives bedst i frihed. I og med at man giver støtte til visse grene af kunsten, opkaster staten sig til smagsdommer, idet de bevilgende myndigheder afgør, hvad der er kunst og derfor skal støttes.

Da det efter forslagsstillernes mening er umuligt at udskille kunsten fra hverdagen, skulle man jo, hvis tanken om støtte til kunsten opretholdes, lige så vel støtte rosendyrkning, syning eller lignende.

Statens Kunstfond blev oprettet under helt andre økonomiske forhold end dem, der kendetegner dagens Danmark. Kunstfonden har lige siden sin opståen været en torn i øjet på mange.

Da alle er klar over, at der skal spares på de offentlige budgetter, ville dette være et oplagt eksempel på, hvor der kunne spares, og hvor kunsten tillige kunne blive frigjort fra statslig indblanding.

En vedtagelse af forslaget kan være med til at lappe sammen på den kløft, der er mellem skatteyderne, som nøjsomt må spare på deres budgetter, og politikerne, der traditionelt føler sig væsentligt bedre end befolkningen til at bruge pengene.

2. Baggrund

Lovforslaget er en genfremsættelse af lovforslag L 48 fra folketingsåret 1975-76, se Folketingstidende 1975-76, forhandlinger sp. 538, 4183, 5827 og 5962, tillæg A sp. 1139 og tillæg B sp. 381.

Et af de ministerier, der efter Fremskridtspartiets mening sagtens kunne undværes, er Kulturministeriet.

Kulturen er ikke noget statsdrevet. Kulturen eksisterer for sig selv og af sig selv. Derfor er der bestemt heller ingen grund til, at staten på nogen måde skal involvere sig i kulturen via et Kulturministerium eller en Kunstfond.

Kulturen er noget, der sker og opstår i vores hverdag. Dermed er det vores allesammens opgave at fremhæve og skabe kulturværdierne. Egentlig er det en afsporet diskussion, når vi diskuterer »kultur«, for hvem har den endelige definition og viden om, hvad der er kultur og kunst? Det er helt sikkert ikke

staten og dens embedsmænd, der har den almægtige viden til at afgøre disse spørgsmål. Men naturligvis er kontrollen (censuren!) af kunsten og kulturen af afgørende betydning for ethvert formyndersamfund.

Dermed har man sikret sig, at kunstnerne *ikke* skaber fri og kritisk kunst, der kunne være en trussel mod overherredømmet.

At skabe kunstens indhold er en opgave for de idealistiske og de kreative: kunstnere, kritikere, ideologer, aktivister, etc. Disse er hovedsageligt styret af indre trang til at udtrykke sig. De gør det, de føler de simpelthen må gøre, og de gør det ikke altid for at nå et bestemt mål, der kan beskrives, som for eksempel en maksimal pengefortjeneste. At sælge kunsten er en opgave, der bedst varetages af køb og salg på et frit marked, der kan fortælle, hvad folk faktisk vil have. Men sælgeren skal naturligvis have et udbud med forskellige emner at vælge imellem.

De østeuropæiske planøkonomiers fald har lært os, at der aldrig kommer noget godt ud af statslige indgreb på markedet (fødevaremarkedet, tøjmarkedet eller kultur- og kunstmarkedet), ligegyldigt hvor velmente disse indgreb måtte være fra starten; derfor er der naturligvis heller ingen grund til at have et Kulturministerium eller en Kunstfond.

Lad os ikke længere lade kunsten og kulturen hænge fast i de offentlige bureaukratiers omfavnede kvælertag. Lad i stedet kulturen atter blive en del af vores hverdag med de glæder og inspirationer dette medfører.

3. Fondens historie

Igennem tiden har der været megen diskussion om Statens Kunstfonds pengeforbrug. I 1960'erne var der megen hidsig diskussion specielt efter, at daværende kulturminister Julius Bomholt inspireret af Statens Udsmynkningsfond af 1956 skabte Statens Kunstfond med et årligt budget på fire millioner kroner.

Det store brag kom 18. februar 1965, hvor fonden indstillede 23 kunstnere til livsvarige statsydelse på 30.000 kroner om året og 118 personer til at oppebære 10.000 kroner årligt.